

ศีลเศร้ามอง

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “นอกกาย นอกใจ”

กราบนมัสการหลวงปู่ ขอความเมตตาหลวงปู่ โยมมีทุกข์เรื่องคู่ครองที่ทำผิดศีลธรรม ขอหลวงปู่เมตตาให้ธรรมะชี้ทางสว่างให้ลูกหมดทุกข์ด้วยค่ะ

เรื่องมีอยู่ว่า คบกับสามีมานานเกือบ ๒๐ ปี เชื่อใจมาก มีทะเลาะกันหนักๆ ในช่วงหลังๆ และเพิ่งรู้ว่าสามีแอบนอกใจมานาน ทำผิดศีลข้อ ๓ และ ๔

เราพยายามให้อภัย ปรับปรุงตัวเอง อยากให้เขากลับตัว อีกร่างก็พยายามปล่อยวาง ตัดใจ ทำใจ ให้เขาไปมีความสุข ให้เราเย็นด้วยตัวเองได้ แต่ก็ทุกข์ใจทุกครั้งที่เห็นเขาไปกับคนใหม่ จิตใจเราก็ทุกข์ นอนไม่หลับ จะใช้ธรรมะใดที่จะทำอย่างไรให้ไม่ทุกข์ใจเช่นนี้คะ

ในส่วนของสามี ก็ได้รับรู้มาว่าเขาทุกข์ใจมากที่ผิดศีล ชีวิตไม่มีความสุข ไม่สามารถหาทางออกจากวังวนตรงนี้ได้

อยากให้เขากลับมารักครอบครัวและอยากช่วยให้เขาพ้นทุกข์ตรงนี้ ควรใช้ธรรมะใดคะ ขอบพระคุณในความเมตตาหลวงปู่

ตอบ : จะไปเมตตาอะไร มันจะมีอะไรไปเมตตาเขา มันก็มีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้นนะ นี่มันเป็นสัจจะเป็นความจริงใจ

ไฉนพูดถึงเขาบอกว่าเขาคบกับสามีมา ๒๐ ปี ไว้ใจมาก ไว้ใจมาก

สิ่งที่เวลาเราคบกันเราก็มองแต่ด้านดี มันก็ถูกต้องทั้งนั้นนะ ที่นี้ธรรมะมันก็เรื่องของสัจธรรมๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว การครองเรือนเป็นเรื่องแสนยาก การครองเรือนเป็นเรื่องทุกข์มาก

ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากมายเลย การครองเรือนเปรียบเหมือนวิดทะเลทั้งทะเลเลย เอาปลาน้อยๆ ตัวหนึ่ง เอาปลาน้อยๆ ตัวหนึ่ง

เปรียบเหมือนวิดทะเลทั้งทะเลเลย เอาปลาน้อยๆ ตัวหนึ่ง คือมันมีความสุข มีความสุข แค่อัปลาน้อยๆ ตัวนั้นนะ แต่ไอ้ที่ลงทุนลงแรงวิดน้ำในทะเลทั้งทะเลเพื่อจับปลาตัวหนึ่งนะ นี่เป็นธรรมาธิฐานฐานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในพระไตรปิฎก

การครองเรือนมันเป็นเรื่องแสนยาก การครองเรือนคือการครองหัวใจของเขา แล้วครองหัวใจของเขา ในเรื่องหัวใจของเขาในเรื่องกิเลสตัณหาความทะยานอยากนั้นก็เรื่องหนึ่งนะ แล้วในสมัยปัจจุบันนี้สภาวะแวดล้อมมันเปลี่ยนไปมาก เวลามันเปลี่ยนไปมาก โลกยุคสมัยใหม่ โลกยุคสมัยใหม่มันแทบจะไม่มีครอบครัวใครเป็นครอบครัวเอกเทศเลย เป็นครอบครัวของโลก รวมกันหมดเลย แล้ววุ่นไปหมดนะ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว การครองเรือนมันเป็นเรื่องความทุกข์มาก

ที่นี้ความทุกข์มาก เพราะว่าเวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ะ มันมีเรื่องของฆราวาสธรรม แล้วของพวกนักบวช แล้วของพวกภิกษุ ศีล อธิศีล ศีลที่สะอาดบริสุทธิ์ ศีลที่เป็นอธิศีล ศีลที่เป็นอัตโนมัตติเลย

ศีลที่เป็นอัตโนมัตติเป็นศีลของพระอรหันต์ ถ้าศีลเป็นอัตโนมัตติเป็นของพระอรหันต์คือจิตใจมันไม่วอกแวกวอแว มันไม่ออกนอกถื่นนอกทางเลย เพราะมันไม่มีกิเลส มันไม่มีวิชา ใ้นั้นเขาเรียกว่าอธิศีล ศีลมันคง ศีลแท้ๆ

ใจของเรามันขอศีลนะ เพราะขอศีล เวลาพระปฏิบัติเราตั้งแต่สมัยหลวงปู่มั่นท่านให้
วิริตติเอา คือตั้งใจได้เลย

ตั้งใจมันก็ทำผิดพลาด เพราะพวกเราพวกที่ประพฤติปฏิบัติใหม่มันมีความผิดพลาด มี
ความล้มลุกคลุกคลาน

พระเราส่วนใหญ่ถ้าจะผิดพลาดก็ผิดพลาดเรื่องพรากของเขี้ยว เรื่องบุกป่าฝ่าดงไป เวลา
ไปมันอาจจะพรากของเขี้ยวบ้าง ทำให้สัตว์ตายไปโดยไม่รู้สึกรู้ตัวบ้าง มันไม่รู้ตัวไง เพราะเวลา
ถูกต้องไปมันบุกป่าฝ่าดงไป ส่วนใหญ่พระจะมีความผิดก็ผิดทางนี้ แต่เรื่องธรรมวินัย เราก็ศึกษา
มาด้วยกันทั้งนั้นนะ

นี่เรื่องศีลเรื่องธรรมนะ เวลาพระเข้าไปอยู่ในป่าในเขา พระที่ออกถูกต้องนี้

๑. เขาต้องรักษาศีลของเขาเพื่ออยากที่จะประพฤติปฏิบัติได้

๒. เข้าป่าเข้าเขาไปแล้ว ที่มันแรงไหม

คำว่า “ที่แรง” อย่างเช่นถ้าเจ้าภูเขา อย่างเช่นถ้าในป่าลึกๆ มันจะมีพวกเทพ พวกสิ่งที่เขา
คุ้มครองดูแลอยู่เขารักษาของเขา เวลาไปจะไปเจออย่างนั้น ถ้ารักษาศีล เวลาพระที่ประพฤติปฏิบัติ
มันรักษาศีล

แล้วศีลของตนเพื่อ หนึ่ง ความสะอาดดีงามในการประพฤติปฏิบัติ แล้วอยู่กับการที่ว่า
มันคุ้มครองตัวเองด้วย นี่พูดถึงการรักษาศีล

แต่ถ้าเป็นฆราวาสธรรมๆ เราขอศีลๆ ไร ถ้าขอศีลมันขอมาแล้ว ในปัจจุบันนี้เขาขอศีล
๕ ก็เอาศีล ๔ สุราเอาไว้ก่อน แล้วยิงโกหกมดเท็จ พุดปด เพราะมันเป็นนิสัย มันไม่เคยฝึกหัดมา
ไง ถ้ามันฝึกหัดมามันจะมีความซื่อสัตย์ของมัน แล้วทางโลกการพุดกันต้องทันคน ต้องพุด
เวอร์ๆ ไว้ นั่นมันผิดพลาดทั้งนั้นนะ นี่พูดถึงว่าเป็นทางโลก

นี่พูดถึงศีลที่ว่า ศีล อธิศีล ศีลที่สะอาดบริสุทธิ์ใจ

ที่นี้พอศีล ศีลเศร้าหมอง ศีลต่างพร้อย ศีลขาด ถ้า **สีเลน สุคติ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา** ถ้ามีศีลมีธรรม เพราะคำว่า “มีศีล” พอมีศีลขึ้นมา มันไม่ใช่ชีวิตฟุ่มเฟือย ไม่ใช่ชีวิตพรั่าเฟือย สิ่งต่างๆ ที่ทำได้ การอยู่การครองเรือนมันก็สุขมันก็สงบ มันมีความประหยัดมีความมัธยัสถ์ มีความประหยัดมีความมัธยัสถ์ ครอบครัวมันก็ไม่ขาดแคลน จะทำอะไรมันก็เป็นปกติของมัน มันก็มีความสุขของมัน ถ้ามีศีลมีธรรม ในครอบครัวจะมีความสุขว่าอย่างนั้นเลย

เวลาทุกศีล เวลาทุกศีลขึ้นมา ถ้าต่างพร้อยเล็กน้อย ในครอบครัวก็กระทบกระเทือนกันเล็กน้อย ถ้าศีลมันต่างพร้อยมาก ในครอบครัวก็กระทบกระเทือนกันมาก เวลาถ้าศีลขาด ศีลทะลุ ศีลขาดไปเลย ทำสิ่งใดมา เห็นไหม

“คบกับสามีมา ๒๐ ปี เชื่อใจมาก ไว้ใจมาก”

พอเชื่อใจมาก ไว้ใจมาก ก็เป็นคนดีทั้งนั้นนะ แต่คนเรา กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่าง ๆ กัน คนมีเวรมีกรรมต่อกัน คนมีผลกระทบ พอมันไปแล้ว ลึกๆ มันก็ไม่อยากทำ แต่มันไม่มีหลักเกณฑ์ พอทำอะไรไปแล้วมันผิดพลาดไป เวลามันผิดพลาดไป พอผิดพลาดไปแล้วเราจะแก้ อย่างไร นี่มันแก้อย่างไร

เพราะบอกว่า “ลึกๆ ในส่วนของสามีที่รับรู้มา เขาก็มีความทุกข์ของเขา เขาทุกข์ใจของเขา มาก”

เวลาทุกข์ใจของเขา มาก เวลาผิดพลาดไปแล้ว คนถ้ามีความรับผิดชอบมากนะ มันก็ต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่การกระทำของตน ถ้าการกระทำของตนมันมีปัญหาภายในครอบครัวหมดเลย ถ้ามีปัญหาภายในครอบครัว

เขาบอกเลย “ทุกข์ใจมาก แล้วจะใช้ธรรมะข้อใดเพื่อจะดับทุกข์อันนี้”

ใช้ธรรมะข้อใดนะ ก็ตั้งสติไว้ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธทำได้ยาก เพราะอะไร เพราะเรื่องภายในครอบครัวของเราเนาะ ถ้าเรื่องอย่างนี้เนาะ เขา

เรียกว่า เสียทองเท่าหัว ไม่ยอมเสียสามีให้ใคร ว่าอย่างนั้นเลยนะ แล้วมาเสียของอย่างนี้ โอ้ย!
ทุกข์ใจมาก แล้วจะมาทุกข์ โอ้ย! เกือบตาย ทำได้ยาก

แต่ถ้าทุกข์ได้นะ นั้นนะสงบสุข ถ้าจะทุกข์ได้แสดงว่ามันยอมรับสภาวะนั้นได้ คือเรา
ต้องชนะสภาวะในหัวใจของเรา ความทุกข์ความยากในหัวใจของเรา เราถึงจะมาตั้งสติกำหนด
หายใจเข้านี้ทุกข์ หายใจออกนี้โธได้

ไม่อย่างนั้นมันหายใจไม่ได้หรอก หายใจเข้านี้ทุกข์ โอ้ย! มันก็คิดไปร้อยแปดแล้ว มัน
จะไปฆ่าเขาอะ แล้วจะกลับมาโธ มันเป็นไปได้ยาก

แต่ถ้าเราบอกว่า หายใจเข้านี้ทุกข์ หายใจออกนี้โธ เราพยายามรักษาของเรา ถ้ามัน
ทุกข์ได้แสดงว่ามันไม่วอกแวกวอแวไปคิดเรื่องเจ็บช้ำน้ำใจอันนั้น ถ้ามันนี้ทุกข์ได้ ไม่ไประลึก
ถึงความเจ็บช้ำน้ำใจอันนั้น มันก็เท่ากับปล่อยวางการเจ็บช้ำน้ำใจอันนั้นได้ แต่ก็ปล่อยได้
ชั่วคราว

ปล่อยได้ชั่วคราวต่อเมื่อเราตั้งสติแล้วเราพยายามหายใจเข้านี้ทุกข์ หายใจออกนี้โธ
ของเรา เวลาพอมันออกมาข้างนอกมันก็ไปคิดอีกนะ เพราะมันฝังใจ มันฝังใจมาก มันเป็นเรื่อง
เป็นเวรเป็นกรรม มันเป็นความทุกข์ความยาก เห็นไหม

ที่พูดนี้ เพราะคำถามนี้เราเห็นคุณค่าของศีล จะพูดเรื่องศีล ศีลเศร้ามอง มันก็ทำให้
กระทบกระเทือนกันไปหมด ศีลต่างพร้อม มันก็กระทบกระเทือนทั้งบุคคลคนนั้น

เพราะบุคคลคนนั้นเป็นผู้มีศีล พอบุคคลคนนั้นเป็นผู้มีศีล บุคคลคนนั้นสะอาดบริสุทธิ์
บุคคลคนนั้นมีความสุข มีความอบอุ่น มีความมั่นคง แล้วไม่เกรงกลัวสิ่งใดทั้งสิ้น

เวลาพระเจ้าพูดถึงเรื่องของศีลนะ ถ้าผู้ที่ทรงศีลนะ จะเข้าในสังคมใดก็ได้ อองอาจกล้า
หาญ มือไม่มีแผล เราไม่มีแผล ไม่มีความผิดพลาดสิ่งใด มันจะเข้าสังคมไหนก็ได้ แต่คนทุกข์ คน
มีความผิดพลาด โอ้ย! เข้าที่ไหนมันก็หวาดระแวงนะ

นี่ไง ศีลมันมีคุณค่า มีคุณสมบัติ ของเราจากล้าหาญ เข้าสังคมไหนก็ได้ แต่ถ้ามันเศร้าหมอง มันเศร้าหมอง เศร้าหมองทั้งตัวเรา เหมือนวัวสันหลังหวัะ มันกลัวอีกาจะมาจิกแผลมัน

นี่ก็เหมือนกัน พอมันมีความผิดพลาดมันก็หวาดระแวง ถ้ามันเศร้าหมอง มันต่างพร้อม พอมันต่างพร้อมขึ้นไป มันทำอะไรมันไม่เป็นตัวของตัวเองไง มันไม่มั่นคง ถ้ามันมั่นคงขึ้นมา นี่พูดถึงศีลเฉพาะตัวนะ

แล้วพอมันเศร้าหมอง มันกระทบกระทั่งเพื่อนไปถึงคู่ครองของตนทั้งสามีภรรยา ถ้าสามีไปทำผิด ภรรยาก็ทุกข์ไปด้วย ถ้าภรรยาไปทำผิด สามีก็ทุกข์ไปด้วย

แล้วพอสามีภรรยาผิดนะ ในบ้านอย่าทะเลาะกัน มีสิ่งใดแล้วคุยกันดีๆ เพราะมีลูกมีหลาน ใ้ลูกหลานมันกระทบกระทั่งเพื่อน พ่อแม่ทะเลาะกันนะ ลูกหลานมันกระทบกระทั่งเพื่อนนะ ถ้าลูกหลานกระทบกระทั่งเพื่อนไป สิ่งนั้นมันจะฝังใจของมันไป

เราไม่ได้อยู่กับสองคนนะ ถ้าใครมีลูกมีหลาน มันกระทบกระทั่งเพื่อนทั้งนั้นนะ แล้วเวลาสิ่งใด เราทะเลาะกันสองคน พ่อตาแม่ยาย มันก็รับรู้ไปทุกคน มันกระทบกระทั่งเพื่อนกันไปหมด ถ้ามันมีผลนะ

แต่ถ้ามันมีความสุข ทุกคนก็สาธุไปหมด ถ้าเวลามีความสุข ถ้าศีลสมบูรณ์ ศีลสะอาด บริสุทธิ์ ครอบครัวเรามีความสุข ญาติพี่น้องมีความสุขไปหมดเลย ครอบครัวนี้ดี เป็นที่พึ่งอาศัย เป็นที่เชิดหน้าชูตา

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว การครองเรือนเป็นเรื่องแสนยาก การครองเรือน เพราะอะไร เพราะหัวใจของเรา เรายังครองไม่ได้เลย แล้วหัวใจคนอื่นด้วย นี่พูดถึงว่าในธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ

แต่ถ้าเป็นปัญหาสังคม ปัญหาสังคมบอกว่า ที่เราพูดกันนี้แต่ล้านปี เป็นเรื่องโบราณ เขาต้องใช้ชีวิตของเขาแบบของเขา นะ สมัยใหม่ คนทันสมัยเป็นสมัยใหม่...ทุกข์ทั้งนั้น

ไอ้พวกเต่าล้านปี เพราะอะไร เพราะเราเชื่อมั่นในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเชื่อมั่นในพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเชื่อมั่นในสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ทุศีล ผิดศีล มันเป็นการเลือกเอา ฟืนเอาไฟมาเผาเผาหัวใจของเรา เป็นการเอาฟืนเอาไฟมาเผาเผาครอบครัวของเรา เป็นการเอาฟืนเอาไฟมาเผาบ้านเผาเรือนของเรา มึงว่ามึงเก่งหรือ...นี่พูดถึงเรื่องศีลนะ

แต่นี้เรื่องของสามี เพราะสามีเขาผิดไปแล้ว พยายามจะให้เขาปรับปรุงตัวของเขา เขาก็ปรับปรุงตัวของเขาให้เขามีทางออกของเขา ไอ้เรื่องหัวใจของเรา เราต้องรักษาหัวใจของเรา เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องหนึ่งนะ แต่กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน คนเราเกิดมา ไม่รู้ว่าใครตายก่อน

สิ่งที่เวลาในครอบครัวเรามีปัญหากันมาก มีปัญหากันมาก เราก็พยายามจะออมชอม จะรักษา

แต่ถ้าเขาไม่มีการออมชอมรักษา ถ้าเกิดว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหมดชีวิตไป เห็นไหม ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาตายไปแล้วจะมาคิดเสียตายตอนที่ต่างคนต่างพลัดพรากกันไปแล้วไง ถ้าต่อนั้นเราให้อภัยก็ดีนะสิ ถ้าต่อนั้นๆ ต่อเมื่อมันสายไปแล้ว ถ้าต่อนั้นนะ

ฉะนั้น ถ้าต่อนี้มีสิ่งใด เราทำใจตั้งแต่ตอนนี้ ให้เราเข้าใจกัน ให้เราให้อภัยต่อกัน ให้จากกันด้วยความเข้าใจกัน ดีที่สุด

ตอนอยู่ด้วยกัน ตอนที่เจอจากกัน การตกลงกัน นั่นนะมีสิ่งใดที่เข้าใจกันได้ ตกลงกันได้ พยายามทำอย่างนั้น แล้วสิ่งใดแล้ว ไอ้เรื่องเจ็บช้ำน้ำใจมันมีทั้งนั้นนะ ที่ไหนมันมีแผลแล้ว แก้วแตกแล้วเอามาต่อให้เป็นแก้วขึ้นมา มันก็เป็นแก้วแตกแก้วร้าววันยังค่ำ นี่เหตุการณ์ที่มันเกิดขึ้นแล้วมันก็คือเกิดขึ้น

ถ้ามันเกิดขึ้นแล้วนะ พระพุทธศาสนาสอนเรื่องการให้อภัยต่อกัน เราให้อภัยกันได้หรือไม่ ถ้าให้อภัยกันได้แล้วมันก็ให้อภัยต่อกัน

แล้วสิ่งที่ว่า เวลานั้นนางวิสาขาจะมีครอบครัว ทางญาติพี่น้องเขาตั้งให้พรหมณีไปด้วย ๔ คน ไฟในไม่ให้ออก ไฟนอกไม่ให้ออก

ไฟในไม่ให้ออก ไฟนอกไม่ให้ออก โอ้ย! ทางนั้นเขาเข้าใจผิดนะ เข้าใจว่าจะไปจับผิดเขา แต่เวลานั้นนางวิสาขาให้พามาพูดไง ไฟในคือเรื่องในบ้านของเรา เรื่องในครอบครัวของเราไม่ให้ออก แล้วเรื่องข้างนอกคนนินทาอีก เรื่องข้างนอกที่เขาใส่ไคล้ เขาไม่ให้ออกเข้ามาเผาในบ้านเรือนของเรา

ในบ้านเรือนของเรา เรื่องของในบ้านเรือนของเรานะ เรื่องสามีภรรยาสองคน นี่ไฟใน ไฟในไม่ให้ออก ไฟนอกไม่ให้ออก เรื่องที่เขาไปสร้างเรื่องปัญหาจากข้างนอก นี่ไฟข้างนอก ถ้าเอาไฟข้างนอกเข้ามาเผาในบ้านของเรา รุ่งวายเป็นไม่มีวันจบวันสิ้น

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนไว้ไง ไฟในไม่ให้ออก ไฟนอกไม่ให้ออก

แล้วถ้าเป็นประชาธิปไตยก็บอก “โอ้โฮ! อย่างนี้เป็นการกดขี่ ไม่มีสิทธิมนุษยชน ไม่เสมอภาค”

ความเสมอภาค คนเราความรู้สึกนึกคิดคนไม่เหมือนกัน ไม่เท่ากัน แล้วความรู้สึกของคนไม่เสมอกัน ไม่เท่ากัน มันจะไปเสมอภาคตรงไหน มันไม่เสมอภาค คนเราให้เงินเดือนคนละ ๑๐๐ บาทต่อเดือนทุกคน คนที่เงินเดือนต่ำกว่ามันก็พอใจ โอ้คนที่เงินเดือนมันเป็นแสน บอกให้เงินเดือนเดือนละ ๑๐๐ บาท มันพอใจไหม “ไม่สิทธิเสรีภาพ” มันก็ว่าไปนู่น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาไฟในไม่ให้ออก ไฟนอกไม่ให้ออก คนมันคิดไม่เหมือนกัน คนมีความรู้สึกไม่เหมือนกัน คนมีความรับรู้ มีจิตใจที่หนักแน่นไม่เท่ากัน สิ่งใดเอามาแล้วมันรุ่งวายเป็นแจ่มใส ออก ถ้าไปแก้ข้างนอกมันก็ไม่แจ่มใส

ฉะนั้น ถ้ามันแก้จบ ก็กลับมาที่ใจของเราละ กลับมารักษาหัวใจของเรา

แล้วอย่างที่ว่า จะใช้ธรรมข้อใดเพื่อจะดับทุกข์ในใจของตน ทุกข์มาก ถ้าเห็นเขาไปกับคนใหม่

อ้าว! ถ้าเขาไปกับคนใหม่ของเขา มันมีปัญหาขึ้นมาแล้วในบ้าน มันเป็นเรื่องที่กรรมของสัตว์ๆ กรรมของสัตว์นั้นะ แต่เราไม่ไปทำอย่างนั้น เราไม่ทำสิ่งใดๆ ให้มันเป็นการผิดศีลผิดธรรม เราไม่ทำเรื่องนอกกลุ่มนอกทาง เราจะอยู่ในศีลในธรรมของเรา มันจะมีสิ่งใดก็แล้วแต่ที่เกิดขึ้น เราก็จะทำดีของเราตลอดไป

บางคนนะ เราทำความดีแล้วไม่ได้ดี เห็นคนทำชั่ว ภูทำชั่วแข่งกับมึงเลย ภูทำมากกว่ามึงอีก ใ้อโฮ! ตกทะเลไปทั้งหมดนะ

ใครทำดีต้องได้ดี ใครทำชั่วต้องได้ชั่ว ใครทำความชั่ว ที่เขาทำของเขา มันเรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีของเรา แล้วเรายืนหลักมั่นของเรา เราเชื่อมั่นในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อมั่นในธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำดีต้องได้ดี

ทำดีต้องได้ดี แต่ทำดีต้องได้ดี หนูเขียนมาถามหลวงพ่อก่อน หนูก็ทำดี หนูทำดีอยู่ที่นี่ แล้วเขาไปมีคนใหม่ หนูทำดีนี่

กรรมของสัตว์ใด กรรมของสัตว์ เรื่องของเขา เรื่องของเขาละ เราเลือกของเราเอง เราเลือกของเราเอง แล้วเราเห็นของเราเอง แล้วเวลาเขายืนยัน เขาบอกเลย “ได้รับรู้มาว่าเขาก็ทุกข์ใจมาก”

นี่ไง มันผิดศีลผิดธรรมมันจะไม่มีความสุขหรอก เป็นความสุขไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะสมรวัสธรรม ถ้าปุณฺณนิกศีล ๕ คู่ครองของตน ถ้าถือพรหมจรรย์ก็ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ไม่มีศีลมันก็เป็นชั้นๆ ขึ้นมา

แต่ที่เวลาพูดกันบอกว่า มันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เรื่องกามนี้เป็นธรรมชาติของมนุษย์

ธรรมชาติของมนุษย์ก็เป็นปุถุชนไง เติ้งก็กลับไปสู่ตรงนั้นไง เติ้งก็อย่าขึ้นมาสิ ถ้าเติ้งขึ้นมาแล้วมันก็จบไป ถ้าถือศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ มันเพิ่มขึ้นมาไง เวลาถือศีลขึ้นมาแล้วก็จะไปอ้างสิทธิ์

อ้างสิทธิ์อะไรของเติ้ง สิทธิเขามีอยู่แล้ว พระพุทธเจ้าให้หมดแล้ว พระพุทธเจ้านี้เสมอภาคหมดเลย ใครทำไม่ได้ก็ศีล ๕ ปุถุชน ถ้ามาประพฤติปฏิบัติก็ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ พระอรหันต์ อธิศีล นี่ไง มันเป็นข้อเท็จจริงของมันอยู่แล้ว นี่มันเป็นข้อเท็จจริงไง

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงแล้ว ถ้ามันเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ๆ เขาบอกธรรมชาติของมนุษย์

ธรรมชาติของมนุษย์ พระพุทธเจ้าไม่รู้หรือ พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาไม่รู้เรื่องของมนุษย์หรือ พระพุทธเจ้ารู้เรื่องของมนุษย์อยู่แล้ว ก็ศีล ๕ ใจ ถ้าเราเชื่อมั่นในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเรามีศีลมีธรรมของเรา แล้วเราปฏิบัติของเรา เรากระทำของเรา

แต่เรื่องสังคม เรื่องของสังคมที่เขามีหน้ามีตาที่เขาว่าเขายิ่งใหญ่ นั่นกรรมของสัตว์ เรื่องของเขา เรื่องของเขา เราไม่เอาคติแบบอย่างอย่างนั้นมาเป็นอุดมคติของเรา

อุดมคติของเรา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเชื่อมั่นของเราอยู่อย่างนี้ แล้วถ้าเชื่อมั่นอย่างนี้

เวลาหนูเจอประสบการณ์ชีวิตอย่างนี้จะทำอย่างไร

รักษาใจของตน เกิดมาเป็นคน เขาก็คน เราก็คคน คนที่ครอบครัวเขาปกติสุขเขาทำคุณงามความดีของเขาма ถ้าครอบครัวของเรามันมีผลกระทบ เราก็กู้ภัยในครอบครัวของเรา เรามีสติปัญญาเจรจากัน พูดคุยกัน มันเป็นไปได้ทั้งสิ้น

กรรมของสัตว์ นี่ไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ มันมีเพื่อนกันอยู่สองคน ชาตินี้นาย ก. ฆ่านาย ข. ชาตินี้ต่อไปนาย ข. ฆ่านาย ก. มันผลัดกันฆ่ามาอย่างนั้นนะ

ชาติสุดท้าย ชาติที่สมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นาย ก. กำลังจะฆ่านาย ข. พอเป็นเพื่อนกัน สภาวะแวดล้อมมันก็ทำอย่างนั้นให้เพื่อนไปอยู่ในเหตุการณ์ที่อีกคนหนึ่งจะได้มีโอกาสได้ฆ่าอีกคนหนึ่ง

นี่เขาไปเที่ยวป่ากัน ไปนอนในป่า นาย ก. ลุกขึ้นมาก่อน กลางคืนก็จะฆ่านาย ข. องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาโดยฤทธิ์เลย “อย่า อย่าเพิ่งทำ” แล้วก็ให้ปลุกเพื่อนตื่นขึ้นมาก่อน แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการเลย นี่ผลัดกันฆ่านามาทุกภพทุกชาติ ผลัดกันฆ่านามาตลอด

ชาตินี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยอนาคตังสญาณไปเข้าชายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกขึ้นมาแล้วเทศนาว่าการ ให้ขอภัยต่อกัน ให้งดเว้นต่อกัน ให้จบสิ้นกันไป อย่าให้ไปฆ่านาไปแกงกันต่อไปชาติต่อไป นี่อยู่ในพระไตรปิฎก เราจำบทไม่ได้เท่านั้นเอง นี่เวลามันเป็นอย่างนี้

นี่ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ให้ภัยต่อกัน เวย์อมระงับด้วยการไม่จองเวร เราไม่จองเวรจองกรรมใครทั้งสิ้น

แม้แต่เป็นสามีภรรยาด้วยกันก็แล้วแต่ ถ้าเขาจะเป็นสุขของเขาก็ปล่อยเขาไป แต่ถ้าเราต้องการเป็นครอบครัวของเรา เราก็เจรจาของเรา เราทำด้วยสันติวิธี ด้วยการเจรจา ด้วยในศีลในธรรม

แล้วถ้ามันจะทุกข์ ทุกข์ก็แก้ทุกข์สิ มันเป็นเรื่องธรรมดา ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง แล้วเอาธรรมะนี้ซึ่งโลมใจของเรา

แล้วถ้ามันเจ็บหนักก็พุทโธ พุทโธๆ จนกว่ามันจะเบาบางไป แล้วมันจะหายไป เพราะมันมีกรรมเก่ากรรมใหม่ทั้งสิ้น

“เราไม่ได้ทำอะไรเลย เป็นคนดีทั้งสิ้น แล้วทำไมสามีมาเป็นอย่างนี้ แสดงว่าศาสนาพุทธนี้เชื่อถือไม่ได้ ศาสนาพุทธนี้ไม่มีคุณค่าจริง”

ศาสนาพุทธนี้สุดยอด แต่สามีเชิงแอบไปมีกิ๊กเอง มันโทษใคร จะมาโทษพระพุทธรูปศาสนา
ได้อย่างไร โทษไม่ได้

ถ้าอดีตตั้งสัจจะนะ มันรู้ว่าใครสร้างเวรกรรมต่อกันมา มันถึงมีเวรกรรมต่อกัน แล้ว
เวลาเราสามีภรรยาเริ่มมา เราก็รักกันดี แล้วถึงสุดท้ายแล้วทำไมเป็นอย่างนั้นไป นี่กรรมเก่า
กรรมใหม่

ฉะนั้น กรรมเก่ากรรมใหม่ เพราะลมหายใจของคนทุกคนมันมีผลกระทบทั้งนั้นนะ เรา
กลับมาที่ กลับมาที่คุณงามความดีของเรา ใจเจ็บเดี๋ยวก็หาย

แล้วถ้ามีธรรมนะ มีศีลธรรมขึ้นมาละ เวลาจิตใจมันเป็นพรหมจรรย์ของมันนะ มัน
พอใจของมันนะ เดี่ยวจะยกสามีให้เขาเลย สามีเอาไป เอาไปเลย เอาไปเลย ฉันทันสมาธิของฉันทัน
มีความสุขกว่า เดี่ยวมันจะยกให้เขาอีกต่างหากนะถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมาได้

แต่ถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมาไม่ได้ หัวใจมันพาล แล้วความพาลอันนั้นก็ทำให้เราเจ็บปวด
เจ็บซ้ำ แล้วก็จะไปแก้กันที่นั่น

แต่ถ้าเราเข้ามาสู่พรหมจรรย์ เข้ามาสู่หัวใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ ถ้าจิตใจเรา
เจริญขึ้นงอกงามขึ้น เดี่ยวเถอะ ยกให้เขาไปเลย แถมเงินให้ด้วย สร้างบ้านให้อีกหลังหนึ่ง ของ
ฉันทันอยู่สุขสบายดีกว่า นี่ถ้าใจเราพัฒนาขึ้นดีขึ้นด้วยคุณธรรมของเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา
จบ

ถาม : เรื่อง “รักษาศีลธรรมและมีชีวิตทางโลกอยู่รอด”

หลังจากพยายามตั้งใจรักษาศีล ผิดสติภาวนามาเรื่อยๆ ทำให้ตั้งใจไว้ว่าจะไม่ทำวิจัยที่
ต้องฆ่าสัตว์อีก แต่วันนี้ชีวิตการงานบีบบังคับให้ต้องกลับมาทำวิจัย ซึ่งก็มีบุญที่มีโอกาสเจอ
ทีมงานรุ่นใหม่เป็นมิตรจริงๆ ให้งานก็ทันสมัย ไม่ต้องโดนสารเคมีเยอะ ซึ่งร่างกายมีเนื้องอก ไม่
ต้องใช้เงินเยอะ ได้ผลงานเร็ว แต่ต้องเลี้ยงและฆ่าสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว เช่น ราเมือก แบคทีเรีย
หรือจุลินทรีย์ต่างๆ

๑. แบบนี้จะมีผลต่อการปฏิบัติภาวนาที่ตั้งใจทำต่อเนื่องมาหรือไม่

๒. ผิดศีลฆ่าสัตว์ข้อ ๑ มีกรรมไหม ทั้งแบบที่เราลงมือทำเองและแบบที่คนอื่นในทีมทำ ส่วนนี้แต่เรารับรู้ด้วย หรือแยกกันระหว่างตอนทำวิจัยกับตอนภาวนาได้หรือไม่ โดยวิธีศีลใหม่ หรือไม่ควรเริ่มทำงานนี้เลย ไปหางานอื่น ทีมใหม่ที่ไม่ฆ่าสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว แต่ทุกงานต้องมีกรรมคละเคล้าเพราะต้องทำความสะอาดอุปกรณ์ฆ่าเชื้อก่อนใช้อยู่ดี

๓. อยากเริ่มให้ตรง ปลายจะได้ตรง ลูกควรตัดสินใจอย่างไรที่จะรักษารวมและมีชีวิตทางโลกอยู่รอดได้ในหน้าที่การงาน กราบขอบพระคุณ

ตอบ : นี่เวลาพูดถึงการประพฤติปฏิบัติ ต้นคุด ปลายตรงไม่มี ต้นต้องตรง ปลายถึงจะตรง ต้นตรง ปลายคุดไม่มี

เหมือนคนที่เจตนา เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราอยากจะได้มรรคได้ผล เราอยากจะเป็นพระอรหันต์ เราอยากจะได้กิเลสไป แล้วต้นก็คุด ทำตามกิเลส กิเลสมันจะพลิกแพลงอย่างไรก็เชื่อกิเลสมันไป ทำด้วยกิเลสมันปรุงมันแต่งว่าทำอย่างนี้จะได้เป็นพระอรหันต์ นี่ต้นมันคุด มันก็จะลากให้เราคุดลงไปตลอดเลย แล้วก็ไปเป็นพระอรหันต์แบบงอๆ หนุนนะ

ถ้าต้นมันตรง ต้นมันตรง เราทำด้วยสัจจะด้วยความจริงของเรา แล้วพยายามรักษาให้มันตรง แล้วมีครูบาอาจารย์คอยเปรียบเทียบ มันตรงจริงหรือไม่ตรง ถ้าตรงเสร็จแล้ว ถ้าทำให้ตรง ต้นตรง ปลายก็ตรง

ต้นคุด ปลายตรงไม่มี

ที่นี้ต้นคุด ปลายตรงไม่มี มันเป็นเรื่องที่เป็นสัมมาทิฐิ มิจฉาทิฐิ ทำให้เห็นผิด เห็นชอบออกไปนอกกลุ่มนอกรทางไปเลย แต่ถ้าต้นมันตรง เราก็พยายามประพฤติปฏิบัติของเรา ทำของเราให้จริงให้จังของเรา นี่มันเป็นความจริงของเรา

อันนั้นต้นตรง ตรงมันก็ตรงต่อศีลตรงต่อธรรม ที่นี้เวลาตรงต่อศีลตรงต่อธรรม อันนั้นเป็นสัจจะเป็นความจริง ใ้ันนั้นเป็นที่การกระทำ

แต่เวลาทางโลกๆ เวลาคนอยู่ทางโลกมันมีสภาวะแวดล้อมแบบโลกๆ เวลาแบบโลกๆ ทำสิ่งใดถ้าเป็นคนที่มีอำนาจวาสนานะ เขาจะเจอหมู่เจตคนะที่ดี เจตสังคมที่ดี มันก็ช่วยเหลือเจือจางต่อกัน

แต่ถ้าเราไปเจอหมู่คนะที่เป็นโลกๆ แต่เราเป็นธรรม เขาคอยกระแทะ เขาคอยทำให้เราล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะ นี่พูดถึงทางของฆราวาสเป็นทางคับแคบ

แต่ถ้าเป็นทางของสมณะเป็นทางที่กว้างขวาง แต่เราจะประพฤติปฏิบัติของเราให้มีหนทางของเรา ถ้ามีหนทางของเรา เราก็พยายามรักษาของเรา เราพยายามกระทำของเรา ถ้าทำของเราละ

เวลาพระ เวลาเขาถือเวลาวันเข้าพรรษา เวลาวันเข้าพรรษาเขาอธิษฐานอุตงค์ อธิษฐานอุตงค์ว่าจะไม่ทำสิ่งนั้นๆ อย่างเช่นหลวงตาพระมหาบัวเวลาท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น ท่านจะนั่งตลอดรุ่ง

ท่านบอกเลย ท่านนั่งตลอดรุ่ง จะมีสงคราม จะเกิดจะเป็นจะตายจะสิ่งใด ลุกไม่ได้ เว้นไว้แต่หลวงปู่มั่นเจ็บไข้ได้ป่วย เว้นไว้แต่พระในวัดมีปัญหาหรือเกิดกรณีพิเศษเรื่องของพระ นั้นอนุญาตให้ลุกได้

เห็นไหม “เว้นไว้แต่” คนที่เขาฉลาดเขาจะเว้นไว้แต่เวลาเหตุจำเป็น มันมีเหตุจำเป็นของมัน แต่ถ้านอกนั้นไม่ได้นะ นอกนั้นไม่ได้ ถ้าเว้นไว้แต่แล้วเดี๋ยวมันเว้นไว้หมดเลย “อู๊ย! เมื่อยนั่งแล้วปวดเมื่อย ลุกได้” นี่เว้นไว้แต่ มันก็จะพาลไง แต่มันมีข้อยกเว้น ในการกระทำมันยกเว้นได้

นี่ก็เหมือนกัน เราจะทำงานวิจัยๆ ทำงานวิจัยนะ งานอย่างนี้ หนึ่งนะ ถ้าการวิจัยของใครก็แล้วแต่มันเป็นประโยชน์กับโลกนะ ถ้าเป็นประโยชน์กับโลก สิ่งนั้นมันเป็นประโยชน์

เราไม่ทำอะไรเลย มันมีลูกศิษย์คนหนึ่งเขามาพูดกัน มาเข้าหูเราไง เขาก็ทำวิจัยนี้แหละ แล้วเขามาบ่นให้พรรคพวกฟัง “แหม! ไม่อยากทำเลย มันต้องจับกั๊ง”

มันผ่ากึ่งไ้ บอกว่าวิจัยนี้มันต้องเอากึ่งมาแล้วก็แกะ แล้วต้องพิสูจน์ เขาก็ไม่ยอมทำ เหมือนกันนะ แต่เพื่อนฝูงพยายามขอให้ทำให้จบ แล้วทำเฉพาะตรงนี้ เราทำเฉพาะตรงนี้ ใ้มัน เป็นงาน

นี่ก็เหมือนกัน เราจะทำงานวิจัย ก็เว้นไว้แต่สิ เราทำวิจัยของเรา หนึ่ง หน้าที่การงาน ของเรานะ แล้วถ้ามันสำเร็จขึ้นมามันเป็นประโยชน์กับโลก

เรื่องการวิจัยต่างๆ มันเป็นผลประโยชน์กับโลกนะ เว้นไว้แต่ว่าทำเสร็จแล้วไปไว้บนหิ้ง แล้วเขาไม่เอาไปใช้ประโยชน์ต่อ มันก็เป็นประโยชน์กับคนวิจัยที่เป็นทางวิชาการ แต่โลกเขาไม่เห็นคุณค่า โลกเขาว่าไม่เป็นประโยชน์ของเขา

แต่ถ้าเราทำของเรา เราทำนะ งานวิจัยต่างๆ เราทำ แต่ถ้าโดยชีวิตปกติ เราจะไปทำ ความผิดพลาด เราจะไปทำสิ่งมีชีวิตให้ล่วงไป เราไม่ทำ

เพราะชีวิตทุกชีวิตรักชีวิตของตนทั้งสิ้น ชีวิตทุกชีวิตนะ เกิดมาปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ ชีวิตทุกชีวิตต้องการสิ่งดีงามกับเขา แต่มันดีงามอย่างไรละ

ดีงามแบบสัตว์ สัตว์มันก็กินอิมมูนอ่อนของมัน ก็มีความสุขของมัน แต่จริงๆ แล้วสัตว์ มันคิดนะ มันก็อยากให้เกิดเป็นมนุษย์นี่แหละ แต่มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นตามเวรตามกรรม

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งมีชีวิตต่างๆ มันมีเวรมีกรรมของมัน มันต้องไปเกิดสภาวะของมัน แต่ เพราะมันมีอายุขัยของมัน

นี่ก็เหมือนกัน เราทำวิจัยๆ ถ้าทำวิจัยนะ การทำวิจัย แล้วหน้าที่การงาน เราว่าสิ่งนั้นเรา เว้นไว้แต่ คือจะบอกว่าการทำลายชีวิตตกลงเป็นความถูกต้อง มันไม่มีหรอก มันเป็นไปไม่ได้ที่บอกว่า ทำสิ่งมีชีวิตให้ดับไปมันเป็นความถูกต้อง...มันผิดศีลทั้งนั้นนะ

แต่หน้าที่การงานของเรา เราทำคุณงามความดี ความดีที่มันยิ่งใหญ่กว่า สิ่งนี้สิ่งที ความผิด ความผิดก็คือความผิดนี่แหละ แต่แลกด้วยสิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่า แต่ยิ่งใหญ่ กว่านี้ยิ่งใหญ่กว่าเพื่อโลก เพื่อสังคม เพื่อประโยชน์กับโลกนะ

แต่ถ้าว่าปฏิบัติไปแล้วถ้าเราไม่รู้อะไรเลยนะ เรารู้ว่าเราทำได้ แต่พอเรามาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ทำไม่ได้ๆ มันทำสิ่งมีชีวิตสิ้นไป มันทำไม่ได้” มันก็เป็นทิวทัศน์อันหนึ่ง เห็นไหม มรรคหยาบข้ามมรรคละเอียด สิ่งที่มีความดีงามอย่างอื่นมันก็มีของมันได้ ถ้าสิ่งที่ทำเพื่อประโยชน์ได้

อย่างนี้เวลาถ้าโดยปกติชีวิตประจำวันห้ามซักผ้า เสื้อผ้าใส่แล้วต้องทิ้งเลย ต้องซัปดาห์ต่อวัน ซ้อมมาแล้วห้ามซัก เดี่ยวเชื้อโรคมันตาย

นี่ถ้าจะเอากันเถรตรงนะ มันก็เถรตรงไม่ได้หรอก แต่เราจะบอกว่า จะทำความดี กิเลสมันคอยขัดแย้งขัดขาค จะทำความผิดพลาดอะไร กิเลสมันหนุนส่งเลย

นี่ก็เหมือนกัน แต่ถ้ามันต้องฆ่าสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว ราเมือก แบคทีเรีย จุลชีพต่างๆ

เราทำวิจัยเฉพาะตรงนั้น เราทำวิจัยเฉพาะตรงนั้นแล้วต้องมีสติมีปัญญาเข้มแข็ง ถ้าตรงนั้นปั๊บ สิ่งที่ว่าถ้ามันเหลวไหล พอทำได้ เดี่ยวก็ทำต่อเนื่องไป

นี่พูดถึงว่าการทำวิจัยได้หรือไม่ได้ ฉะนั้น “๑. ทำแบบนี้มีผลต่อการภาวนาที่ตั้งใจทำต่อเนื่องมาหรือไม่”

มีผลดีไง มีผลดีว่า อืม! ที่ภาวนามากก็ภาวนามา ใ้ที่ทำงาน เพราะภาวนามาดีมันเลยมีผลงานนี้เข้ามา เพราะภาวนามาดีมีวาสนา มันก็เลยเจอคนที่ดี เจอคณะที่ดี เจอคณะที่เข้าใจกันได้ แล้วถ้าทำไปแล้วก็เป็นประโยชน์กับเรา แต่ก็ขีดเส้นไว้แค่นี้ ถ้าเป็นงานวิจัยต่อเนื่องขึ้นไปข้างบน ถ้ามันจะมีงานที่ดีกว่า เราก็ทำไป

งานวิจัย เราจะบอกว่า เราทำวิจัยเพื่อสังคมโลก งานวิจัยนี้เป็นทางวิชาการนะ แล้วถ้ามันเป็นประโยชน์ต่อเนื่องที่เป็นประโยชน์กับโลกได้ก็เป็นประโยชน์ต่อไป นี่พอทำวิจัยไปแล้วก็เก็บไว้ แล้วคนมาทำขยายต่อเนื่องไปต่อยอดไปมันมีทั้งนั้นนะ

ผลงานวิจัย เห็นไหม ใครๆ เวลาทำสิ่งใดระลึกถึงอินสไตน์ทั้งนั้นนะ เพราะมันไปต่อเนื่อง
ทฤษฎีของเขา ยืนยันกันเลย เราคิดสิ่งใดเข้าไป อินสไตน์พูดไว้แล้วๆ นี่เวลาเขาทำต่อเนื่องไป นี่ก็
เหมือนกัน ถ้าเราทำพื้นฐานไว้ ใครทำสิ่งใดมันก็เป็นประโยชน์นั้น

พูดถึงว่า “ทำแบบนี้จะมีผลต่อการภาวนาหรือไม่”

ผลต่อการภาวนาของเรา มันอยู่ที่สติปัญญาเรารักษา ศีล สมาธิ ปัญญา ศีลก็อยู่ด้วย
ปัญญาของเรารักษาศีล สมาธิ สมาธิก็ด้วยสติปัญญาของเราบำรุงรักษา สมาธิทำแล้วสมาธิมัน
จะตั้งมั่นตลอดชีพหรือ

**สมาธิก็คือสมาธิ แล้วเกิดปัญญาขึ้นมาก็ต้องฝึกหัดทั้งนั้นนะ สิ่งที่จะทรงตัวอยู่
หรือจะต่อเนื่องไป อยู่ที่การบำรุงรักษาทั้งสิ้น ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ การภาวนาของ
เราก็อยู่ที่การกระทำของเรา**

เว้นไว้แต่กิเลสมันจะคอยสอด พอมามาวิจัยปั๊บ “เห็นไหม ญิบอกแล้วว่าอย่าทำๆ พอทำ
แล้วเสื่อมหมดเลย” กิเลสเวลามันแฉวนะ “กูว่าแล้ว กูว่าแล้ว”...ไม่ใช่หรือ

เราทำงานแล้วมันตั้งเครียด มันต่างๆ เราก็กลับมาฟื้นฟู

เวลากิเลสมันคอยสอด กิเลสมันคอยซ้ำเติม จะเริ่มต้นจะทำ กิเลสมันก็พยายามจะไม่ให้
ทำ พอทำไปแล้วนะ กิเลสมันก็คอยมายุมาเหย

กิเลสนี้ร้ายนัก กิเลสนี้ไม่มีเหตุผล กิเลสคือมันเหมือนกับไฟปามันแผดเผาเขาไปทั่ว
มันไม่ให้ใครได้ทำคุณงามความดีอะไรทั้งสิ้นเลย แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เราก็ทำของเรา เรา
รักษาของเรา

“แบบนี้จะมีผลต่อการภาวนาหรือไม่”

การภาวนาของเราจะต่อเนื่องได้ด้วยความรอบคอบ ด้วยสติของเรา ธรรมทั้งหลายมา
แต่เหตุ ถ้าเหตุและปัจจัย และวิธีการที่บำรุงรักษาที่ดี อะไรมันจะเสื่อม

ที่นี้พอกิเลสมันมาขัดแย้งขัดขา ไหลไปเลย “เฮ้อ! เรายังไม่มีอำนาจวาสนาแล้วละ เลิกดีกว่า”

ดีกว่าก็อยู่นั่นแหละ ดีกว่ามันก็ขึ้นมาก็ไม่ได้หรอก แต่ถ้าเราฟื้นฟูมา เราก็ทำของเราขึ้นมา เพราะเราเชื่อมั่นมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒ ปี หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นทุกขียากขนาดไหน หลวงปู่มั่นเวลาทำงานพูดถึงเวลาทำงานบาคับนั้น หลวงตาหันหน้าเข้าข้างฝาร้องให้ทุกที ดูซิว่าหลวงปู่มั่นท่านสมบุกสมบันมาขนาดไหน

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาจนเป็นพระอรหันต์ ท่านได้สมบุกสมบัน ท่านได้รักษาสมาธิ รักษาสติปัญญาของท่านแค่ไหน มันเจริญแล้วเสื่อมๆ

เวลาท่านเล่าให้หลวงตาฟัง หลวงตาท่านอุปัฏฐากนวดเส้นอยู่สองต่อสอง หลวงปู่มั่นท่านก็เล่าของท่านเป็นเรื่องธรรมดา เป็นคติธรรมให้กับลูกศิษย์ฟัง ลูกศิษย์หันหน้าเข้าข้างฝาน้ำตาไหล ทุกข์

นี่พูดถึง เราเชื่อมั่นว่าคนที่ภาวนาแล้วมันมีเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วก็ชวนชวายประพฤติปฏิบัติพยายามรักษาให้มันฟื้นฟูขึ้นมาๆ ใ้การเสื่อมอันนั้นมันเป็นประสบการณ์ต่อไปถ้าเจออย่างนี้ก็รักษาให้ดีขึ้นๆ ใ้ที่ว่าผลของการปฏิบัติมันอยู่ที่การรักษามีสติปัญญา

แต่ถ้าคนอ่อนแอ กิเลสมันจะคอยยุ คอยทิ่มคอยตำ คอยยุคอยแหย “เห็นไหม กูว่าแล้ว” ล้มหมดเลย “เห็นไหม...”

ก็เห็นนะสิ เห็นแล้วจะสู้กับมิงนะ เห็นแล้วจะเอาใหม่ กลัวอะไร ไม่เคยสนเลย โธ่! อยู่ที่ความเพียรของเรา อยู่ที่ความมุมานะของเรา คนเราจะลวงพันทุกข์ด้วยความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ มันไม่ลอมมาจากฟ้า ถ้ามันทำความจริงนะ

แต่มันมีอันเดียวเท่านั้นแหละ กิเลสมันคอยยุคอยแหย คอยทิ่มคอยตำ แล้วไม่ทันมัน ถ้าคิดดีๆ นี่ไม่ชอบ ถ้ากิเลสบอกว่า “กูว่าแล้ว” เออ! เชื่อเลย “กูว่าแล้ว” จบ

แต่เราไม่จบ เราไม่เคยจบเลย มันจะเสื่อม มันจะหย่าเปขนาดไหน เดี่ยวกูเอาใหม่ กูสู้กับมึง ทำจนมันได้ผลมา นี่ข้อ ๑.

“๒. ผิดศีลฆ่าสัตว์ข้อ ๑ มีกรรมใหม่ ทั้งแบบที่เราลงมือทำเองและหมู่คณะที่เขาทำ”

เราทำเอง เราทำเองแต่เราไม่ต้องการฆ่าสัตว์ เรามีหัวข้อการวิจัยของเรา แต่หัวข้อการวิจัยนั้นมันวิจัยขึ้นมาจากสิ่งมีชีวิต จากสัตว์เซลล์เดียว เราก็วิจัยของเรา

เราไม่ใช่ว่า เฮ้ย! กูโกรธแค้นมึง กูจะฆ่ามึง กูจะทำลายมึง...ไม่ใช่

เราจะทำงานของเรา ถ้าเราจะทำงานของเราละ แต่มันต้องอาศัยเริ่มต้นจากตรงนี้ ถ้ามันอาศัยเริ่มต้นจากตรงนี้ เราก็เอาเป็นเนื้องาน

ถ้ามันจะเอาเนื้องาน ภาษาเราละ เวลาจะทำก็จุดจุดเทียนกราบมันก่อน ขอภัยมันก่อน สาธุ กูจะทำมึง...อันนี้พูดเล่นนะ แต่มันพูดมาที่หัวใจเราได้

“แล้วมันจะเป็นกรรมใหม่”

กรรมดีไ้ เราจะทำกรรมทำวิชาการสิ่งที่ดีๆ ไว้ให้กับประเทศชาติ ให้กับโลก กรรมมันมีทั้งดีและชั่ว

เวลาเมหาย่าเป เวลาเขาไปหมักทำเหล้ากัน นั่นนะกรรมที่ทำให้คนมัวเมาไป นั่นเขาก็ทำโรงเบียร์โรงบ้าต่างๆ นั่นก็กรรม แต่เราทำวิจัยมันก็เป็นกรรม กรรมดีกับกรรมชั่ว กรรมมันแยกดีและชั่ว

แต่ถ้าเราทำกรรมดี สิ่งที่เป็นคุณงามความดี สิ่งที่เป็นประโยชน์ มันจะชั่วตรงไหน มันดีทั้งนั้นนะถ้ามันทำของมันได้

คำว่า “เป็นกรรม” จะบอกว่ามันไม่เป็นกรรมเลยก็ไม่ใช่

กรรม กรรมดีหรือกรรมชั่ว ทำเพื่อความดีงาม ความชอบธรรม กับทำเพื่อผลประโยชน์ ทำเพื่อความหย่าเป ทำเพื่อให้ครอบครัวแตกแยก ทำให้คนมีแต่ความทุกข์ความยาก นั่นกรรมเหมือนกัน

“มันมีกรรมใหม่”

มี แต่ดีหรือชั่ว

“ทั้งที่แบบเราทำเองหรือว่าหมู่คณะทำ”

ใช่ พอหมู่คณะทำ เพราะมันตั้งใจทำด้วยกันแล้ว เพราะถ้าวิสัยนี้ได้ผลงานขึ้นมา มันก็เป็นผลงานของทั้งกลุ่มใช่ไหม ไม่ใช่ของเราคนเดียว แต่ถ้ามันผิดพลาดก็ผิดพลาดทั้งหมด แต่สิ่งที่เราทำ เราทำของเรา เราทำเพื่อประโยชน์กับเรา

ขณะที่ทำหน้าที่การงาน มันจบเหมือนกับที่ทางโลกเขาพูดกับสามีหรือภรรยาที่ไปทำงานนะ บอกว่า งานให้จบที่ทำงานนะ อย่าเอากลับเข้ามาบ้าน เอากลับเข้ามาบ้านแล้วนะ ตีงเครียดไปทั้งบ้านเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราทำวิสัยของเราในห้องปฏิบัติงานของเรา จบแล้วจบที่นั่น ถ้ากลับมา ถ้ามันติดมาในสมองบ้างก็พยายามละๆ มัน ไม่ต้องไปยุ่งกับมัน ไม่ให้มันกลับมาไง แล้วเราก็วิริต เราก็มาภาวนาของเรา หายใจเข้านี้กพุทธ หายใจออกนี้กโธของเราไป

ภาวนาของเราไปไม่เสียหาย ถ้าเราทำของเราขึ้นมาเนี่ย ภาษาเรานะ จิตใจของเรามันจะเติบโต มันจะเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มันจะเข้าใจว่าอะไรเป็นประโยชน์อะไรเป็นโทษ เป็นประโยชน์ก็ประโยชน์กับเรา

ไอ้สิ่งนั้นถ้าเป็นประโยชน์ก็ประโยชน์สังคม ไอ้สิ่งมีชีวิตนั้นเราไม่ทำเขา เขาก็ต้องตาย มันไม่ทำ เขาก็หมดอายุขัยของเขา มันเป็นเรื่องของเขาอยู่แล้ว มันเป็นกรรมของสัตว์ แต่นี่มันเป็นการต่อเนื่องในการงานของเรา

ถ้าว่า “เป็นกรรมหรือไม่”

จะบอกว่าไม่ใช่กรรมเลย...ไม่ใช่ กรรม แต่กรรมดีและกรรมชั่ว กรรมเพื่อเป็นคุณและโทษ กรรมเพื่อประโยชน์ ประโยชน์เพื่อสังคม เราทำเพื่อประโยชน์สังคม

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาแล้วเราจะสร้างผลงานไว้กับโลกนี้ ทำคุณงามความดีไว้กับโลก แต่ทางวิชาการ ความรู้เป็นของเราเพราะเราเป็นคนทำ ถ้าทำแล้วเราจะมาปฏิบัติ เราก็ปฏิบัติของเรา มันทำได้ นักปฏิบัติต้องทำได้

“๓. อยากเริ่มให้ตรง ปลายจะได้ตรง ลูกควรตัดสินใจอย่างไรที่จะรักษาธรรมและชีวิตทางโลกให้อยู่รอดได้ในหน้าที่การงาน”

ในหน้าที่การงานก็หน้าที่การงาน เพราะว่าเราเกิดมาเราต้องมีหน้าที่การงาน สิ่งมีชีวิตมันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้าปัจจัยเครื่องอาศัย เราก็ทำปัจจัยนั้นเพื่อดำรงชีพของเรา ดำรงชีพไว้ประพฤติปฏิบัติ ดำรงชีพไว้ค้นคว้าหาสัจจะความจริง

สิ่งที่ว่ามันเป็นสัตว์เซลล์เดียว เป็นจุลชีพต่างๆ ถ้าเราพิจารณาของเรา จิตเราสงบแล้วเราเห็นจิตของเรา เรายังจะเห็นของมันยังละเอียดเข้าไป มันเปรียบเทียบกับอันนั้นเข้ามาไง สิ่งที่มีชีวิตๆ

ฉะนั้น ถ้ามันจะตรง มันจะเริ่มตรง ตรง มันต้องตรงต่อธรรม มันไม่ใช่ตรงต่อกิเลส แล้วตรงนี้ถ้าจะตรงต่อกิเลส ทางจะไม่มีเลย ชัดเส้นไว้ แล้วกฎจะตรงอย่างนี้แล้วชีวิตกูมันเป็นความจริง

ชีวิตนี้มันเป็นความจริงนะ ไขเส้นตรงคือการศึกษาระบบขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นคืออุดมการณ์

อุดมการณ์เป็นอุดมการณ์ ถ้าให้มันตรง ตรงจริงๆ สิ ตรงกับชีวิตนี้ ไม่ใช่ตรงที่อุดมการณ์ตรงที่อุดมการณ์ แต่ชีวิตกูไปอย่างไรไม่รู้ ขึ้นต้นไม่เป็น ขึ้นต้นไม่ได้ ถ้าขึ้นต้นเป็นขึ้นต้นได้ ขึ้นต้น เพราะขึ้นต้นมันจะเดินไปคู่ขนานกันระหว่างโลกกับธรรม โลกคือหน้าที่การงาน ธรรมคือการปฏิบัติ

เราก็มีอุดมการณ์ของเราอยู่แล้ว ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นทฤษฎี เป็นสัจจะเป็นความจริง

แต่เรายังงงๆ อยู่เลย เรายังสงสัยอยู่เลย เรายังทำอยู่เลย แต่หน้าที่การงานของเรา เรา พิสูจน์ได้ด้วยทางวิชาการ พิสูจน์ได้ด้วยทางเคมี พิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์

ในทางปฏิบัติ ถ้าตรง เห็นใหม่ หายใจเข้านึ๊กพุท หายใจออกนึ๊กโธ มันตั้งมันได้ มัน พิจารณาของมันได้ แล้วเกิดถ้ามันใช้ปัญญาไป มันเทียบเคียงไปถึงจุลชีพ ถึงสิ่งมีชีวิต โอ้โฮ! เดี่ยวปัญญามันแตกไปนะ ทั้งทางธรรมทางโลกไปด้วยกัน มันจะไปนู่นนะ

ถ้าปลายมันจะตรงไปนะ ปลายมันตรง ใ้ปลายคือว่าผลของการปฏิบัติเราไม่ ต้องไปแสวงหา ไม่ต้องไปเรียกร้อง เราปฏิบัติของเราไป ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเหตุ มันสมบูรณ์ เหตุมันสมบูรณ์ของมัน ผลมันจะเป็นสัจจะเป็นความจริง

เป็นสัจจะเป็นความจริงไม่ใช่คิดเอา ไม่ใช่ปรารถนาเอา ไม่ใช่คาดหมายเอา ไม่ใช่ตรึกเอา มันเป็นความจริงๆ เพราะเหตุมันล้นมาไง พุทธกรรมการกระทำมันล้นมา ล้นมาจนเป็นความจริง ถ้าเป็นความจริง นี่มันเป็นความจริง ฉะนั้น ถ้ามันตรง มันตรงที่นั่น อย่างกังวล

ใ้หน้พอต้นมันตรงแล้ว เราจะบอกว่า ต้นมีความรู้เยอะด้วยนะ เพราะต้นมันจะตรงไป พอต้นมันจะตรงขึ้นมา ไปฆ่าจุลชีพ จบเลย โอ้โฮ! มันเป็นปาณาติปาตา มันฆ่าสัตว์ตั้งแต่ที่แรก เลย แล้วมันจะไปตรงตรงไหนวะ มันเลยเขวเลยไง เพราะต้นรู้มาก ทำลายสิ่งมีชีวิตไม่ได้ พอขึ้น จะพิสูจน์ ต้นเลยเบี่ยงเบนเลย

ตรง ต้นตรงคือต้นขณะที่เรานั่งลงแล้วหายใจเข้านึ๊กพุท หายใจออกนึ๊กโธ ต้นมันตรง แต่เวลาอยู่ในห้องแล็บ เวลาทำงานนั้นก็ตรง ตรงกับผลงาน ตรงกับการกระทำ ตรงตรงนั้นเลย แล้ว ถ้าตรง เริ่มต้นการวิจัย เวลาผลของมันคือจบ

นี่ก็เหมือนกัน เริ่มต้นตั้งแต่หายใจเข้านึ๊กพุท หายใจออกนึ๊กโธ ตรงต่อจิตของเรา ตรงต่อความเป็นจริงของเรา ตรงต่อสัจธรรมของเรา ถ้าเป็นความจริง อย่างนี้มัน ตรง

อย่างนี้พอเริ่มต้นก็เขวเลย เริ่มต้นก้าวเดินไปไม่ได้ มันก็ไม่มีสิ่งใดก้าวเดิน

เราจะบอกว่า ทำงานวิจัยก็ได้ ภาวนาก็ได้ ได้ทั้งนั้นนะ เพราะว่ามันเป็นหน้าที่การงาน เราเกิดมาเป็นสิ่งมีชีวิต โลกนี้สมมุติสัจจะ เราเกิดมาโดยสมมุติ สมมุติสัจจะทางโลกก็เรื่องโลก

ธรรมะสัจจะ อริยสัจจะ สัจจะที่มันจะเป็นความจริงมันจะเป็นความจริงในใจของเรา ถ้าเราทำได้จริงมันเป็นความจริง

นี่...นู่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ เริ่มต้นอะไรไม่ได้ โลกก็ไม่ได้ ธรรมก็ไม่ได้ โลกก็ทำไม่ได้เลย มันผิดศีล ธรรมก็ปฏิบัติแล้วกังวล แหม! ปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลงาน ล้มไปทั้งสองฝ่ายเลย

แต่ถ้ามันวางใจได้ ทำให้เป็นกิจจะลักษณะ งานวิจัยจบที่ห้องทำงานนั้น ผลการปฏิบัติจบที่หัวใจของเรา แล้วพยายามทำของเรา เริ่มต้นของเรา ทำของเราให้เป็นประโยชน์กับเรา

ทำได้ ทำได้แล้วจบด้วย ทำได้ พอเสร็จแล้วนะ มันเป็นปัจเจกตั้ง มันเป็นส่วนปฏิรูปโก มันไม่ใช่เป็นที่หลงพ้อพูด

ถ้าหลงพ้อพูด คนถามก็ไปทำทั้งนั้นแหละ เสร็จแล้วก็จะมาเรียกร้องเอาจากหลงพ้อ แล้วหลงพ้อต้องเสกให้เป็นอย่างนั้นหมด...ไม่ใช่

กรรมคือการกระทำ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครทำสิ่งใดที่เป็นผลตามความเป็นจริง คนคนนั้นจะได้สัจธรรม ไม่ใช่หลงพ้อพูดหรือหลงพ้อเสกให้...อยู่ที่การกระทำ

แต่ที่หลงพ้อพูดนี้พูดถึงสัจจะ พูดถึงความจริง ต้นตรง ปลายก็ตรง สัจจะ เจตนาที่ดี ตั้งใจทำคุณงามความดี ความดีของเราต้องตอบสนองเป็นคุณงามความดีของเรา ถ้าทำไปแล้วจะเป็นปัจเจกตั้ง เป็นส่วนปฏิรูปโกกลางหัวใจของผู้ที่กระทำนั้น เอวัง